

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 4/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. P. R., B., zastúpeného advokátom Mgr. Ing. P. K., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava I z 20. júna 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 23/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. P. R. o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2011 doručená sťažnosť Ing. P. R., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) z 20. júna 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 23/2011. Sťažnosť bola doplnená prílohami doručenými ústavnému súdu 8. septembra 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je spoločníkom obchodnej spoločnosti S., s. r. o., B. (ďalej len „dlžník“ alebo „spoločnosť S.“), proti ktorej začalo konkurzné konanie sp. zn. 2 K 23/2011 uznesením okresného súdu vydaným 20. mája 2011 na základe návrhu veriteľa Ing. M. K., B. (ďalej len „M. K.“).

Sťažovateľ uvádza, že *„dňa 03.06.2011 Ing. R. B. ..., ako domnelý konateľ Dlžníka, podal v mene Dlžníka návrh na prerušenie konkurzného konania podľa § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. ... Dlžník predložil spolu s návrhom aj dohodu o vypracovaní reštrukturalizačného posudku zo dňa 02.06.2011 podpísanú domnelým konateľom Dlžníka Ing. R. B.“.*

Okresný súd uznesením z 20. júna 2011 sp. zn. 2 K 23/2011 rozhodol o prerušení predmetného konkurzného konania. Dospel k záveru, že *„dlžník má záujem odvrátiť úpadok a súčasne poveril na vypracovanie reštrukturalizačného posudku vyššie uvedeného správcu, čoho dôkazom je Dohoda o vypracovaní reštrukturalizačného posudku, ktorá tvorí prílohu podania...“.*

S poukazom na vymedzenie realizácie konateľského oprávnenia zapísaného v obchodnom registri sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu malo dôjsť v dôsledku toho, že okresný súd pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konkurzného konania *„neskúmal otázku oprávnenosti konateľa Ing. R. B. konať za Dlžníka“.* Podľa názoru sťažovateľa totiž *„z podaného návrhu na prerušenie konania ako i z priloženej dohody o vypracovaní reštrukturalizačného posudku vyplýva, že návrh ako i dohodu podpísal len jeden z konateľov (aj to len putatívny konateľ), a preto takýto spôsob konania nie je spôsobilý vyvolať účinky právneho úkonu Dlžníka, keďže vôľu Dlžníka by obligatórne mali prejavovať vždy najmenej dvaja konatelia (v skutočnosti však len JUDr. Mag. M. H.).“.*

Porušovateľ preto podľa právneho názoru Sťažovateľa nemal povoliť prerušenie konkurzného konania, ale konkurz na majetok Dlžníka vyhlásiť po nepreukázaní platobnej schopnosti.“.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti podáva chronologický prehľad skutkových udalostí, ktoré viedli k zmenám v personálnom obsadení konateľských postov v spoločnosti S., a uvádza, že 2. júna 2011 podal žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutí valného zhromaždenia spoločnosti S., ktoré k spomenutým zmenám viedli.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo Sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 2K/23/2011 zo dňa 20.06.2011 porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 2K/23/2011 zo dňa 20.06.2011 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava I. na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava I. je povinný uhradiť Sťažovateľovi náhradu trov súdneho konania vo výške 261,82 EUR. K rukám právneho zástupcu sťažovateľa do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu uznesením okresného súdu, ktorým tento ako konkurzný súd prerušil konkurzné konanie podľa § 16 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), a to vo fáze po začatí konkurzného konania, avšak ešte pred vyhlásením konkurzu.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde môže fyzická osoba alebo právnická osoba iba v záujme ochrany svojich základných práv (napr. II. ÚS 32/06, II. ÚS 80/06). Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže podať len fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že namietaným právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci, jeho opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody. Sťažnosť však nemôže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv a slobôd iných osôb, nie svojich (I. ÚS 56/98).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že sťažovateľ môže namietať porušenie svojich základných práv v spojitosti s konaním pred všeobecným súdom (resp. iným orgánom verejnej moci) len vtedy, ak je v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu účastníkom konania, v ktorom namieta porušenie základných práv (m. m. II. ÚS 3/05, I. ÚS 56/98).

Podľa § 24 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii účastníkmi konkurzného konania sú dlžník (úpadca), navrhovateľ a veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii až do vydania uznesenia o vyhlásení konkurzu môže do konkurzného konania pristúpiť veriteľ, ktorý preukáže, že by inak bol oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu. O pristúpení do konkurzného konania rozhodne súd do 15 dní od doručenia návrhu uznesením na návrh veriteľa, ktorý má do konkurzného konania pristúpiť.

Sťažovateľ je spoločníkom obchodnej spoločnosti, ktorá v konkurznom konaní vystupuje ako dlžník. Konkurzné konanie bolo začaté na základe návrhu M. K., teda fyzickej osoby odlišnej od sťažovateľa. Z toho vyplýva, že účastníkmi konkurzného konania v čase doručenia sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu bola spoločnosť S. ako dlžník a M. K. ako navrhovateľ. Ďalší veritelia podľa § 24 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v tom čase neprichádzali do úvahy ako účastníci predmetného konkurzného konania, pretože objektívne ešte nemohli svoje pohľadávky zákonom ustanoveným spôsobom prihlásiť, keďže konkurz ešte nebol vyhlásený (§ 28 ods. 5 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Sťažovateľ v sťažnosti netvrdil a ani nepreukázal, že by sa stal v rozhodnom čase účastníkom dotknutého konkurzného na základe rozhodnutia okresného súdu vydaného podľa § 24 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

Z predostretej rekapitulácie rozhodujúcich skutkových okolností konkurzného konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 2 K 23/2011 jednoznačne vyplýva, že sa sťažovateľ obrátil na ústavný súd sťažnosťou namietajúcou porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím všeobecného súdu v konaní, ktorého v čase podania sťažnosti nebol účastníkom. Sťažovateľ tak nie je oprávnenou osobu na podanie takejto sťažnosti, a preto ju ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol.

2. Nad rámec uvedeného odôvodnenia svojho uznesenia ústavný súd považoval za potrebné zdôvodniť aj na prvý pohľad zistenú zjavnú neopodstatnenosť predloženej sťažnosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Okresný súd napadnutým uznesením prerušil konkurzné konanie podľa ustanovenia § 16 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii „*vzhľadom na skutočnosť, že dlžník má záujem odvrátiť úpadok a súčasne poveril na vypracovanie reštrukturalizačného posudku vyššie uvedeného správcu, čoho dôkazom je Dohoda o vypracovaní reštrukturalizačného posudku, ktorá tvorí prílohu podania...*“. Túto skutočnosť v jej formálnej rovine (predloženie dohody, prerušenie konkurzného konania podľa § 16 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) sťažovateľ nepopiera.

Podľa § 16 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii do vydania uznesenia o vyhlásení konkurzu súd preruší konkurzné konanie na návrh dlžníka, ak dlžník preukáže, že ním poverený správca pripravuje reštrukturalizačný posudok. Súd pokračuje v prerušenom konkurznom konaní po uplynutí 30 dní od prerušenia konkurzného konania. Na opakovaný návrh dlžníka súd neprihliada.

Postup konajúceho konkurzného súdu spočívajúci v právoplatnom prerušení konkurzného konania podľa citovaného ustanovenia vyvoláva ex lege právny následok pokračovania konkurzného súdu v dotknutom konkurznom konaní po uplynutí 30 dní od jeho prerušenia. V materiálnej rovine to znamená, že po uplynutí určenej zákonnej lehoty právoplatné uznesenie konkurzného súdu o prerušení konania prestáva vyvolávať právne účinky späť s prerušením konkurzného konania.

Uznesenie okresného súdu z 20. júna 2011 nadobudlo právoplatnosť 25. júna 2011. Z toho vyplýva, že dočasné právne účinky predmetného uznesenia pominuli uplynutím

25. júla 2011, a tak skončil procesný stav prerušenia konania. Sťažnosť bola ústavnému súdu podaná osobne 12. augusta 2011, teda v čase, keď napadnuté uznesenie okresného súdu o prerušení konkurzného konania už žiadne právne účinky nevyvolávalo, a tak ani nemohol trvať stav prípadného porušovania základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu týmto uznesením.

Hoci v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu mohlo byť konkurzné konanie sp. zn. 2 K 23/2011 prerušené z iných dôvodov (napr. podľa § 16 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), niet pochyb, že procesný stav prerušenia tohto konania nemohol 12. augusta 2011 pretrvávať ako priamy právny dôsledok právoplatnosti sťažovateľom označeného uznesenia okresného súdu.

Sťažnosť sťažovateľa je tak aj zjavne neopodstatnená, a to z dôvodu, že v čase jej podania (12. augusta 2011) už procesný stav konkurzného konania sp. zn. 2 K 23/2011 vylučoval porušovanie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu uznesením okresného súdu z 20. júna 2011.

3. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti (predovšetkým návrhom na zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2012